

Załącznik Nr 2
do zarządzenia Nr 1158/2016
Prezydenta Miasta Katowice
z dnia 20 grudnia 2016 r.

**Instrukcja rozliczania podatku od towarów i usług w Urzędzie Miasta Katowice oraz w
miejskich jednostkach organizacyjnych**

SPIS TREŚCI:

1. CZĘŚĆ OGÓLNA.....	4
I. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI.....	4
A. Faktury	4
B. Faktury korygujące.....	5
C. Noty korygujące	6
D. Duplikaty faktur	7
E. Kasy fiskalne.....	7
II. ZAKUPY–PRAWO DO ODLICZENIA PODATKU NALICZONEGO	8
A. Odliczenie podatku naliczonego wprost z faktury lub danej pozycji faktury	8
B. Terminy odliczenia podatku naliczonego.....	8
C. Dokumenty dla odliczenia podatku naliczonego	9
D. Nabycie pojazdów samochodowych oraz towarów i usług do ich eksploatacji	9
E. Nabycie produktów rolnych od rolnika ryczałtowego	10
III. SPRZEDAŻ - ZASADY POWSTANIA OBOWIAZKU PODATKOWEGO	11
A. Zasady ogólne – kiedy rozliczyć sprzedaż	11
B. Zasady szczególne – kiedy rozliczyć sprzedaż.....	12
IV. ROZLICZENIE SPRZEDAŻY – DZIAŁALNOŚĆ WSPÓLNA JEDNOSTEK	14
A. Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe.....	14
B. Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne	14
C. Użyczenie nieruchomości i ruchomości	15
D. Sprzedaż towarów i usług w ramach transakcji zamiany	17
E. Refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”	18
F. Sprzedaż usług bezumownego korzystania z nieruchomości	19
G. Sprzedaż towarów używanych.....	21
H. Sprzedaż usług najmu ruchomości (wynajem sprzętu)	22
I. Sprzedaż książek i innych wydawnictw (folderów, przewodników).....	22
J. Sprzedaż towarów i usług, a dochód przeznaczony jest na cele statutowe	24
K. Sprzedaż usług szkoleniowych	25
L. Odwrotne obciążenie przy transakcjach krajowych oraz import usług.....	26

2. ROZLICZENIE SPRZEDAŻY – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA.....	27
I. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	27
A. Sprzedaż, zamiana, aport, wywłaszczenie - nieruchomości niezabudowanych.....	27
B. Sprzedaż, zamiana, aport, wywłaszczenie - nieruchomości zabudowanych.....	28
C. Użytkowanie wieczyste gruntu.....	31
D. Administrowanie i zarządzanie nieruchomościami użytkowymi.....	33
II. USŁUGI (ROBOTY) BUDOWLANE.....	34
III. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA.....	34
A. Sprzedaż duplikatów świadectw, legitymacji, dyplomów, pobieranie opłat.....	34
B. Sprzedaż usług obozów, kolonii organizowanych przez szkoły i inne jednostki oświatowe.....	35
C. Sprzedaż posiłków w jednostkach oświatowych.....	36
D. Sprzedaż usług opieki i kształcenia w szkołach i przedszkolach.....	37
E. Sprzedaż usług kształcenia innych niż w rozumieniu przepisów o systemie oświaty.....	39
F. Sprzedaż usług zakwaterowania.....	40
IV. DZIAŁALNOŚĆ ŻŁOBKÓW.....	41
A. Sprzedaż - opłaty za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku.....	41
B. Sprzedaż usług kolonii lub usług o podobnym charakterze, organizowanych przez żłobki.....	42
V. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE KULTURY, SPORTU I REKREACJI.....	43
A. Sprzedaż usług wstępu (bilety).....	43
VI. DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA.....	44
A. Sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z nimi związanych.....	44
VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OPIEKI MEDYCZNEJ.....	45
A. Sprzedaż usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z nimi związanych.....	45
VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG TRANSPORTOWYCH I ZARZĄDU DROGAMI.....	46
A. Pobieranie opłat za korzystanie z wiat przystankowych i z dworców autobusowych.....	46
B. Pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego w drodze decyzji administracyjnej.....	46
C. Pobieranie opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania zlokalizowanych w pasie drogowym.....	47
D. Pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego w strefie płatnego parkowania - poza pasem dróg publicznych na podstawie umowy cywilnoprawnej.....	47
E. Pobieranie opłat za udostępnianie miejsc parkingowych na parkingach (placach gminnych) niestanowiących pasa drogowego.....	48

1. CZĘŚĆ OGÓLNA

I. DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI

A. Faktury

1. W przypadku dokonywania sprzedaży tj. dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatników podatku VAT lub osób prawnych niebędących podatnikami powstaje obowiązek wystawienia faktury, która obligatoryjnie zawiera następujące elementy:
 - datę wystawienia;
 - kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
 - imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
 - numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
 - numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
 - datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
 - nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
 - miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
 - cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
 - kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
 - wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
 - stawkę podatku;
 - sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
 - kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
 - kwotę należności ogółem.
2. W przypadku sprzedaży tj. dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych z opodatkowania prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać:
 - przepis ustawy albo aktu wydanego na podstawie ustawy, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku,
 - przepis dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług, lub
 - inną podstawę prawną wskazującą na to, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia.
3. W przypadku sprzedaży tj. dostawy towarów lub świadczenia usług, dla których obowiązującym do rozliczenia podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku

o podobnym charakterze jest nabywca towaru lub usługi, prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać wyrazy „odwrotne obciążenie”.

4. Faktury dokumentujące dostawę towarów, dokonywanej w trybie egzekucji, będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów, z tytułu której na dłużnika ciąży obowiązek podatkowy, wystawiają w imieniu i na rzecz dłużnika organy egzekucyjne określone w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Kwoty podatku wykazuje się w złotych. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych przy zastosowaniu przepisów ustawy o VAT stosowanych do określenia podstawy opodatkowania. Kwoty wykazywane w fakturze zaokrągla się do pełnych groszy, przy czym końcówki poniżej 0,5 grosza pomija się, a końcówki od 0,5 grosza zaokrągla się do 1 grosza.
6. Faktury wystawia się co najmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje nabywca, a drugi zachowuje w swojej dokumentacji podatnik dokonujący sprzedaży.

B. Faktury korygujące

1. W przypadku, gdy po wystawieniu faktury:
 - udzielono obniżki ceny w formie rabatu,
 - udzielono opustów i obniżek cen,
 - dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
 - dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty (zaliczki),
 - podwyższono cenę lub stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiejkolwiek innej pozycji faktury podatnik wystawia fakturę korygującą.
2. Faktura korygująca powinna zawierać:
 - wyrazy "FAKTURA KORYGUJĄCA" albo wyraz "KOREKTA";
 - numer kolejny oraz datę jej wystawienia;
 - dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura korygująca (datę wystawienia; kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę; imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy; numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku; numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi; datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury)
 - nazwę (rodzaj) towaru lub usługi objętych korektą;
 - przyczynę korekty;
 - jeżeli korekta wpływa na zmianę podstawy opodatkowania lub kwoty podatku należnego - odpowiednio kwotę korekty podstawy opodatkowania lub kwotę korekty podatku należnego z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku i sprzedaży zwolnionej;

- w przypadkach innych niż wskazane w pkt powyżej - prawidłową treść korygowanych pozycji.
- 3. W przypadku, gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca (oprócz danych wymienionych w pkt. 2) powinna zawierać wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka.
- 4. **W przypadku, gdy podatnik obniża kwotę podatku VAT należnego lub gdy faktura korygująca dotyczy pomyłki w kwocie podatku VAT na fakturze, której dotyczy faktura korygująca, koniecznym jest posiadanie potwierdzenia odbioru faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę.**
- 5. Warunku posiadania przez podatnika potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę nie stosuje w następujących przypadkach:
 - eksportu towarów i wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów;
 - dostawy towarów i świadczenia usług, dla których miejsce opodatkowania znajduje się poza terytorium kraju;
 - sprzedaży: energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej, gazu przewodowego, usług telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych oraz usług wymienionych w poz. 140-153, 174 i 175 załącznika nr 3 do ustawy o VAT;
 - gdy podatnik nie uzyskał potwierdzenia mimo udokumentowanej próby doręczenia faktury korygującej i z posiadanych dokumentacji wynika, że nabywca towaru lub usługobiorca wie, że transakcja została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w fakturze korygującej.

C. Noty korygujące

1. Nabywca towaru lub usługi, który otrzymał fakturę zawierającą pomyłki (co do nazwy, NIP, adresu: nabywcy lub sprzedawcy, treści faktury), z wyjątkiem pomyłek w zakresie:
 - miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług;
 - ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto);
 - kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
 - wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
 - stawki podatku VAT;
 - sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
 - kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
 - kwoty należności ogółem;
 może wystawić fakturę nazywaną notą korygującą.

2. **Nota korygująca wymaga akceptacji wystawcy faktury.**
3. Nota korygująca powinna zawierać:
 - wyrazy "NOTA KORYGUJĄCA";
 - numer kolejny i datę jej wystawienia;
 - nazwę sprzedawcy i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy i numer, za pomocą którego sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a także numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku VAT;
 - dane zawarte w fakturze, której dotyczy nota korygująca (datę wystawienia, kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę, imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy, numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury),
 - wskazanie treści korygowanej informacji oraz treści prawidłowej.

D. Duplikaty faktur

1. W przypadku, gdy faktura będąca w posiadaniu nabywcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie, sprzedawca, na wniosek nabywcy wystawia ponownie fakturę.
2. W przypadku, gdy faktura będąca w posiadaniu sprzedawcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie, sprzedawca, wystawia fakturę na podstawie danych zawartych w fakturze posiadanej przez nabywcę.
3. Faktura wystawiona ponownie powinna oprócz danych zawartych na fakturze pierwotnej zawierać wyraz "DUPLIKAT" oraz datę wystawienia duplikatu.

E. Kasy fiskalne

1. Podmioty dokonujące sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących na zasadach określonych w przepisach.
2. Podmioty prowadzące ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących są obowiązani:
 - dokonywać wydruku paragonu fiskalnego lub faktury z każdej sprzedaży oraz wydawać wydrukowany dokument nabywcy;
 - dokonywać niezwłocznego zgłoszenia właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas rejestrujących każdej nieprawidłowości w pracy kasy;
 - udostępniać kasy rejestrujące do kontroli stanu ich nienaruszalności i prawidłowości pracy na każde żądanie właściwych organów;
 - zgłaszać kasy rejestrujące do obowiązkowego przeglądu technicznego właściwemu podmiotowi prowadzącemu serwis kas rejestrujących;

- przechowywać kopie dokumentów kasowych przez okres wymagany w art. 112, zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o rachunkowości;
- stosować kasy rejestrujące wyłącznie do prowadzenia ewidencji własnej sprzedaży;
- dokonywać wydruku emitowanych przez kasę rejestrującą dokumentów i ich kopii;
- prowadzić i przechowywać dokumentację o przebiegu eksploatacji kasy rejestrującej;
- poddać obowiązkowemu przeglądowi technicznemu kasy rejestrujące, które zostały przez podatnika utracone, a następnie odzyskane, przed ich ponownym zastosowaniem do prowadzenia ewidencji.

II. ZAKUPY – PRAWO DO ODLICZENIA PODATKU NALICZONEGO

A. Odliczenie podatku naliczonego wprost z faktury lub danej pozycji faktury

1. W przypadku nabycia towarów i usług wykorzystywanych **wyłączenie do sprzedaży opodatkowanej** przysługuje prawo do odliczenia pełnej kwoty podatku naliczonego z takiej faktury lub danej pozycji faktury.
2. Brak jest możliwości odliczenia pełnej kwoty podatku naliczonego od towarów i usług, wykorzystywanych choćby w części do sprzedaży niedającej prawa do odliczenia – zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu.
3. Kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku wynikającą z faktur dokumentujących zakup towarów i usług w odniesieniu, do których przysługuje pełne lub częściowe prawo do odliczenia podatku naliczonego.
4. Proporcjonalne (procentowe) odliczenie podatku naliczonego jest możliwe na zasadach określonych w przepisach podatkowych.

B. Terminy odliczenia podatku naliczonego

1. Prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje w miesiącu, w którym dochodzi do spełnienia dwóch następujących warunków:
 - **powstał już obowiązek podatkowy u sprzedawcy,**
 - **jednostka jest w posiadaniu faktury zakupu.**
2. Jeżeli odliczenie podatku naliczonego nie zostało dokonane w rozliczeniu za miesiąc, o którym mowa w pkt 1 można dokonać odliczenia w rozliczeniu za jeden z dwóch kolejnych okresów rozliczeniowych.
3. Jeżeli nie zostało dokonane odliczenie podatku naliczonego, pomimo przysługującego prawa, w rozliczeniach, o których mowa w pkt 1 i 2, możliwe jest dokonanie odliczenia podatku naliczonego najpóźniej w terminie 5 lat od początku roku, w którym powstało prawo do odliczenia. Realizacja prawa do odliczenia podatku naliczonego następuje poprzez korektę rozliczenia, w którym powstało prawo do odliczenia podatku VAT (patrz pkt 1).
4. W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów podatnik może dokonać odliczenia, jeśli otrzymał fakturę dokumentującą dostawę towarów, która stanowi u niego WNT, w terminie trzech miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów powstał obowiązek podatkowy.

5. W przypadku, gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał fakturę korygującą zmniejszającą kwotę podatku naliczonego wynikającego z faktury pierwotnej, jest on zobowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym tę fakturę korygującą otrzymał. Jeżeli nie dokonano obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego określonego w fakturze pierwotnej, której korekta dotyczy, obniżenia podatku należnego dokonuje się w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę korygującą.

C. Dokumenty dla odliczenia podatku naliczonego

1. Dokumenty, na podstawie których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego, stanowią:
- faktury dokumentujące zakup towarów i usług,
 - faktury dokumentujące dokonanie całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub części usługi,
 - w przypadku importu towarów kwota podatku VAT wynikająca z dokumentu celnego lub deklaracji importowej,
 - faktury wystawione przez nabywcę w przypadku zakupu produktów rolnych od rolnika ryczałtowego,
 - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę towarów i usług w przypadku, gdy dla tych towarów i usług stosuje się procedurę odwróconego obciążenia,
 - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
 - dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku importu usług,
 - faktury dokumentujące dostawę towarów, które stanowią u nabywcy wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów.
2. Odliczenie podatku VAT możliwe jest również na podstawie korekt faktur i duplikatów faktur stanowiących dokumenty pochodne dokumentów wymienionych w pkt 1.

D. Nabycie pojazdów samochodowych oraz towarów i usług do ich eksploatacji

1. W odniesieniu do pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji przysługuje pełne bądź częściowe (50%) prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur dokumentujących te zakupy.
2. W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych wyłącznie do sprzedaży opodatkowanej przysługuje pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego.
3. Pozostałe warunki, które powinny być spełnione w celu odliczenia podatku naliczonego od zakupów związanych z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do eksploatacji tych pojazdów zostały określone w przepisach podatkowych.
4. W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych wyłącznie do sprzedaży opodatkowanej i niedającej prawa do odliczenia podatku naliczonego przysługuje

częściowe prawo do odliczenia podatku (50%) związanego z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług związanych z ich eksploatacją.

5. Proporcjonalne (procentowe) odliczenie podatku naliczonego, jest możliwe na zasadach określonych w przepisach podatkowych.
6. Jeżeli natomiast pojazdy samochodowe nie są wykorzystywane choćby w części do sprzedaży opodatkowanej, to w odniesieniu do zakupu tych pojazdów oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego.

E. Nabycie produktów rolnych od rolnika ryczałtowego

1. W przypadku dokonywania zakupu produktów rolnych od rolnika w pierwszej kolejności ustalić należy, czy osoba (podmiot) posiada status rolnika ryczałtowego na gruncie ustawy o VAT.
2. Przez rolnika ryczałtowego, o którym mowa w pkt 1, rozumie się rolnika dokonującego dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczącego usługi rolnicze, korzystającego ze zwolnienia od podatku VAT, z wyjątkiem rolnika obowiązującego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.
3. Przez produkty rolne, o których mowa w pkt 1, rozumie się towary wymienione w załączniku nr 2 do ustawy o VAT oraz towary wytworzone z nich przez rolnika ryczałtowego z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle używanych w gospodarstwie rolnym, leśnym i rybackim.
4. W przypadku, gdy zakup produktów rolnych dokonywany jest od rolnika ryczałtowego, zobowiązanym do wystawienia faktury z tytułu dokonania tej transakcji jest nabywca.
5. Fakturę z tytułu zakupu produktów rolnych nabywca wystawia nie później niż upływem 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towarów lub wyświadczona została usługa.
6. W przypadku gdy przed wykonaniem usługi bądź dostarczeniem towaru rolnik ryczałtowy otrzyma całość lub część zapłaty z tego tytułu, nabywca zobowiązany jest do wystawienia faktury dokumentującej tę transakcję nie później niż z upływem 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano tej płatności.
7. Faktura, o której mowa w pkt 5 i pkt 6 powinna zawierać:
 - imię i nazwisko lub nazwę albo nazwę skróconą dostawcy i nabywcy oraz ich adresy;
 - numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL dostawcy i nabywcy;
 - numer dowodu osobistego dostawcy lub innego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, datę wydania tego dokumentu i nazwę organu, który wydał dokument, jeżeli rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych jest osobą fizyczną;
 - datę dokonania nabycia oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury;
 - nazwy nabytych produktów rolnych;
 - jednostkę miary i ilość nabytych produktów rolnych oraz oznaczenie (opis) klasy lub jakości tych produktów;

- cenę jednostkową nabytego produktu rolnego bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- wartość nabytych produktów rolnych bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- stawkę zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku od wartości nabytych produktów rolnych;
- wartość nabytych produktów rolnych wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę należności ogółem wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku, wyrażoną cyfrowo i słownie;
- czytelne podpisy osób uprawnionych do wystawienia i otrzymania faktury lub podpisy oraz imiona i nazwiska tych osób.

Faktura VAT RR powinna również zawierać oświadczenie dostawcy produktów rolnych w brzmieniu: "Oświadczam, że jestem rolnikiem ryczałtowym zwolnionym od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług."

8. Podstawę opodatkowania w przypadku rolnika ryczałtowego dokonującego dostawy produktów rolnych dla czynnego podatnika podatku VAT stanowi cena netto produktów sprzedawanych powiększona o kwotę zryczałtowanego podatku VAT w wysokości 7%.
9. Odzyskanie kwoty zryczałtowanego podatku przez wystawcę faktury VAT RR (nabywcę produktów rolnych) odbywa się poprzez powiększenie u niego kwoty podatku naliczonego. Zwiększenie to następuje w rozliczeniu za okres, w którym dokonano zapłaty należności z faktury VAT RR. Zapłata za produkty rolne na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego musi być dokonana nie później niż 14. dnia od dnia zakupu, z wyjątkiem przypadku, gdy rolnik zawarł umowę z podmiotem nabywającym produkty rolne określającą dłuższy termin płatności.
10. Kwota zryczałtowanego podatku powiększająca podatek naliczony powinna być ujęta w rejestrze zakupu dotyczącego okresu, w którym podatnik złożył dyspozycję bankową (polecenie przelewu) przekazania pieniędzy na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego. Nie można tego odliczenia dokonać w deklaracji za inny okres rozliczeniowy (wcześniejszy lub późniejszy), gdyż może to spowodować zaniżenie zobowiązania podatkowego za dany miesiąc lub zawyżenie zwrotu podatku.

III. SPRZEDAŻ - ZASADY POWSTANIA OBOWIĄZKU PODATKOWEGO

A. Zasady ogólne - kiedy rozliczyć sprzedaż

1. W przypadku sprzedaży towarów (ruchomości i nieruchomości, towary używane) oraz świadczenia innych usług niż odsprzedaż mediów, najem, dzierżawa - **obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi.**
2. W odniesieniu do przyjmowanych częściowo usług, usługę uznaje się również za wykonaną, w przypadku wykonania części usługi, dla której to części określono zapłatę.
3. Usługę, dla której w związku z jej świadczeniem ustalane są następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń (np. administrowanie i zarządzanie nieruchomościami), uznaje się za wykonaną z upływem każdego okresu, do którego odnoszą się te płatności lub rozliczenia, do momentu zakończenia świadczenia tej usługi. Usługę świadczoną w sposób ciągły przez okres dłuższy niż rok, dla której w związku z jej świadczeniem

w danym roku nie upływają terminy płatności lub rozliczeń, uznaje się za wykonaną z upływem każdego roku podatkowego, do momentu zakończenia świadczenia tej usługi.

4. Jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem ww. usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, wkład budowlany lub mieszkaniowy przed ustanowieniem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu, **obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.**

B. Zasady szczególne - kiedy rozliczyć sprzedaż

1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą:

1) wystawienia faktury z tytułu:

- a) **dostaw energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,**
- b) **świadczenia usług, w tym również tzw. „refakturowania usług”:**
 - **telekomunikacyjnych,**
 - **wymienionych w poz. 140-153 (woda, ścieki, usuwanie odpadów), 174 (usługi zamiatania śmieci i usuwania śniegu) i 175 (pozostałe usługi sanitarne) załącznika nr 3 do ustawy,**
 - **najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,**
 - **ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,**
 - **stałej obsługi prawnej i biurowej,**
 - **dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego**
 - **z wyjątkiem usług, do których stosuje się przepisy o opodatkowaniu usługobiorcy i miejscu świadczenia usług, stanowiących import usług.**

W przypadkach, o których mowa w pkt 1, gdy podatnik nie wystawił faktury lub wystawił ją z opóźnieniem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminów ustawowych wystawienia faktury, a w przypadku, gdy nie określono takiego terminu - z chwilą upływu terminu płatności.

Jeżeli przed dokonaniem ww. dostawy towaru lub wykonaniem ww. usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, to obowiązek podatkowy od otrzymania tej kwoty zaliczki nie powstaje. Jeżeli natomiast wystawiono fakturę zaliczkową, to obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia takiej faktury zaliczkowej.

2) wystawienia faktury z tytułu:

- a) **świadczenia usług budowlanych lub budowlano-montażowych,**
- b) **dostawy książek drukowanych (PKWiU ex 58.11.1) - z wyłączeniem map i ulotek - oraz gazet, czasopism i magazynów, drukowanych (PKWiU ex 58.13.1 i PKWiU ex 58.14.1),**
- c) **czynności polegających na drukowaniu książek (PKWiU ex 58.11.1) - z wyłączeniem map i ulotek - oraz gazet, czasopism i magazynów (PKWiU ex 58.13.1 i PKWiU ex 58.14.1), z wyjątkiem usług, do których stosuje się art. 28b, stanowiących import usług;**

W przypadkach, o których mowa w pkt 2, gdy podatnik nie wystawił faktury lub wystawił ją z opóźnieniem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminów ustawowych wystawienia faktury, a w przypadku, gdy nie określono takiego terminu - z chwilą upływu terminu płatności.

Jeżeli przed dokonaniem dostawy ww. towaru lub wykonaniem ww. usługi otrzymano całość lub część zapłaty, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, wkład budowlany lub mieszkaniowy przed ustanowieniem spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty.

3) **otrzymania całości lub części zapłaty (w odniesieniu do otrzymanej kwoty) z tytułu:**

- a) wydania towarów przez komitenta komisantowi na podstawie umowy komisji,
- b) przeniesienia z nakazu organu władzy publicznej lub podmiotu działającego w imieniu takiego organu własności towarów w zamian za odszkodowanie, (**np. otrzymanie przez miasto odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości będącej do tej pory własnością miasta**),
- c) dokonywanej w trybie egzekucji dostawy towarów, o której mowa w art. 18,
- d) świadczenia, na podstawie odrębnych przepisów, na zlecenie sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury usług związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym, z wyjątkiem usług, do których stosuje się art. 28b, stanowiących import usług,
- e) świadczenia usług zwolnionych od podatku zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 37-41 (usługi finansowe);
- 4) otrzymania całości lub części (w odniesieniu do otrzymanej kwoty) dotacji, subwencji i innych dopłat o podobnym charakterze, o których mowa w art. 29a ust. 1 (otrzymane z zewnątrz tj. spoza miasta Katowice, dotacje **wyłącznie do ceny sprzedawanych towarów i usług**);
- 5) powstania długu celnego z tytułu importu towarów, z zastrzeżeniem pkt 6 i 7.
- 6) zamknięcia procedury uszlachetniania czynnego w przypadku objęcia towarów procedurą uszlachetniania czynnego z tytułu importu towarów,
- 7) wymagalności tych opłat w przypadku objęcia towarów procedurą: składowania celnego, odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem z należności celnych przywozowych, uszlachetniania czynnego, tranzytu, wolnego obszaru celnego, jeżeli od towarów tych pobierane są opłaty wyrównawcze lub opłaty o podobnym charakterze, z tytułu importu towarów.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, inne terminy powstania obowiązku podatkowego, uwzględniając specyfikę wykonywania niektórych czynności, uwarunkowania obrotu gospodarczego niektórymi towarami oraz przepisy Unii Europejskiej.

IV. ROZLICZENIE SPRZEDAŻY DZIAŁALNOŚĆ WSPÓLNA JEDNOSTEK

A. Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe

Dotyczy najmu/dzierżawy/odpłatnego udostępnienia nieruchomości, w tym ich części (lokali użytkowych: sal, korytarzy, piwnic, powierzchni podłóg, ścian, elewacji, dachów itp.).

1. **Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.**

Transakcja taka opodatkowana jest 23% VAT.

2. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

Podstawę opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów”, jeżeli kwota za media nie jest wliczona do czynszu, **określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu** ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe. W konsekwencji sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT.

3. **Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).**

Powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.

Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.

4. **Obowiązek wystawienia faktury.**

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

Istnieje też możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30. dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu, pod warunkiem, wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.

5. **Kasa fiskalna.**

Sprzedawca zwolniony jest z obowiązku rejestrowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych przy użyciu kasy fiskalnej - **pod warunkiem dokumentowania całej sprzedaży za pomocą faktur.**

B. Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne

Przez obiekty budownictwa mieszkaniowego – dla celów opodatkowania VAT lub zwolnienia - rozumie się przez to budynki mieszkalne stałego zamieszkania sklasyfikowane w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w dziale 11.

1. **Sprzedaż zwolniona (zw).**

Sprzedaż usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne jest zwolniona z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust.1 pkt 36 ustawy o VAT.

2. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

Podstawę opodatkowania **dla odrębnej od czynszu sprzedaży tzw. „mediów” określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu** ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne. W konsekwencji sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT.

3. **Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).**

Powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.

Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.

4. **Obowiązek wystawienia faktury.**

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30. dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest konieczność wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.

5. **Kasa fiskalna.**

Sprzedawca zwolniony jest z obowiązku rejestrowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych przy płatności gotówkowej - **pod warunkiem dokumentowania całej sprzedaży za pomocą faktur.**

C. Użyczenie nieruchomości i ruchomości

Dotyczy nieodpłatnego udostępnienia nieruchomości, w tym ich części (lokalu użytkowego: sal, korytarzy, piwnic, powierzchni podłóg, ścian, elewacji, dachów itp.) lub/i ruchomości (sprzętu).

1. **Działalność poza VAT.**

Nie podlega opodatkowaniu (jest to czynność poza VAT):

- 1) użycie towarów stanowiących część przedsiębiorstwa podatnika do celów działalności gospodarczej podatnika, niezależnie czy podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT).
- 2) nieodpłatne świadczenie usług do celów działalności gospodarczej podatnika, niezależnie czy podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT).

Jeżeli użyczenie odbywa się w ramach realizacji zadań JST - to mieści się w pojęciu prowadzonej „działalności gospodarczej” w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy o VAT. Stanowi wtedy czynność poza VAT i jest wykonywaniem działalności poza VAT.

Jeżeli użyczenie nie realizuje zadań JST, to podlega opodatkowaniu VAT wg właściwych stawek.

2. Sprzedaż opodatkowana wg właściwych stawek VAT.

Podlega opodatkowaniu wg właściwych stawek VAT, jeżeli:

- 1) użycie towarów stanowiących część przedsiębiorstwa podatnika jest do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika, niezależnie czy podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT).
- 2) nieodpłatne świadczenie usług do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika, niezależnie czy podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego (art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT).

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co – w przypadku czynności odpłatnej - nabywca zobowiązany byłby zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

Podstawę opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów” określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. W konsekwencji sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż - jak dla odpłatnej czynności - z upływem terminu płatności należności z tego tytułu.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku braku wystawienia faktury za ww. sprzedaż usług bezpłatnego korzystania z nieruchomości lub/i ruchomości (opodatkowanych i zwolnionych z opodatkowania) przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie zaistniałego obrotu przy użyciu kasy fiskalnej.

D. Sprzedaż towarów i usług w ramach transakcji zamiany

1. Sprzedaż opodatkowana wg właściwych stawek VAT lub zwolniona.

W przypadku transakcji zamiany (barteru) stawka podatku VAT przy zamianie zależy od określonego rodzaju zamienionego towaru lub usługi.

Opodatkowaniu podatkiem VAT podlega zamiana usług, zamiana towarów, usługi na towar i towaru na usługę.

W przypadku bowiem zamiany rzeczy na rzecz oraz rzeczy na usługę, mamy do czynienia z dostawą towarów, w stosunku do której otrzymanym wzajemnym świadczeniem, stanowiącym wynagrodzenie podatnika jest przekazanie innej rzeczy lub świadczenie usługi.

Podobnie jest w przypadku świadczenia usługi w zamian za rzecz lub inną usługę. Opodatkowaniu podlega również wydanie towaru lub świadczenie usługi w zamian za czynności niepodlegające VAT, o ile mają one charakter odpłatny.

W transakcjach zamiany (barteru) wynagrodzenie nie ma formy pieniężnej, lecz jest określone w naturze – w formie rzeczy lub usługi. W przypadku zatem zamiany (barteru) towarów, co oznacza, że wynagrodzenie określone jest w naturze (tj. w formie niepieniężnej), dokonujący dostawy musi określić wielkość zapłaty w formie otrzymanego w zamian towaru (usługi), czyli jego cenę w chwili dostawy, bez podatku.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Po stronie dostawcy (usługodawcy) wyznacza koszt (nabycia, wytworzenia), który poniósł on na wytworzenie dostarczanego towaru lub świadczonej usługi w zamian za świadczenie wzajemne. Koszt ten, z uwzględnieniem kosztów dodatkowych związanych z dostawą (usługą), wyznacza zatem zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać od tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi jednocześnie kwotę brutto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Jeżeli zamiana jest dokonywana między podatnikami podatku VAT obowiązek podatkowy powstaje u obu stron czynności (jeżeli przedmiotem wzajemnego obrotu są odpłatne dostawy towarów lub świadczenie usług), które swoje czynności dokumentują fakturami z wykazanymi kwotami podatku należnego. Jeżeli dostawca (usługodawca) jest podatnikiem VAT, obowiązek podatkowy powstaje po jego stronie z chwilą wydania swojego towaru (wykonania swojej usługi).

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje na zasadach właściwych dla zamiany określonego rodzaju towaru lub usługi.

5. Kasa fiskalna.

W przypadku zamiany tj. dostawy – przekazania na własność nieruchomości nie ma obowiązku ewidencjonowania obrotu na kasie fiskalnej.

W sytuacji zamiany tj. dostawy – przekazania na własność ruchomości lub świadczenia usługi i braku wystawienia faktury za ww. sprzedaż koniecznym jest dokumentowanie zaistniałego obrotu przy użyciu kasy fiskalnej.

E. Refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”

1. Sprzedaż opodatkowana wg właściwych stawek VAT.

Refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”, czyli odsprzedaż nabytych we własnym imieniu, lecz na rzecz innych podmiotów usług, dokonywana jest przy zastosowaniu stawek podatku lub zwolnienia z opodatkowania, które określone zostały przy ich nabyciu (np. woda, ścieki – 8% VAT, energia elektryczna, gaz, ciepło, telefony, Internet – 23% VAT).

Wyjątkiem w tym zakresie jest zakup, a następnie sprzedaż usług od podmiotu korzystającego ze zwolnienia z opodatkowania, ze względu na jego podmiotowość podatkową. W tym przypadku refakturowania usług dokonuje się przy zastosowaniu właściwej stawki podatku VAT dla danej usługi.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje na zasadach właściwych dla sprzedaży określonego rodzaju usługi.

I tak, obowiązek podatkowy powstaje na zasadach szczególnych z **chwilą wystawienia faktury** z tytułu:

- a) dostaw energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,
- b) świadczenia usług:
 - telekomunikacyjnych,
 - wymienionych w poz. 140-153, 174 i 175 załącznika nr 3 do ustawy,
 - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
 - ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
 - stałej obsługi prawnej i biurowej,
 - dystrybucji energii elektrycznej, cieplnej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego.

W odniesieniu do ww. usług, dla których obowiązek podatkowy powstaje na ww. zasadach szczególnych, nie stosuje się przepisów dotyczących wpłaty zaliczki. Zatem otrzymanie zaliczki nie spowoduje powstania obowiązku podatkowego.

Jeżeli natomiast - mimo braku takiego obowiązku - zostanie wystawiona faktura zaliczkowa, to obowiązek podatkowy powstanie z chwilą wystawienia takiej faktury zaliczkowej.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje na zasadach właściwych dla sprzedaży określonego rodzaju usługi.

5. Kasa fiskalna.

Konieczność dokumentowania wpłat gotówkowych przy użyciu kasy fiskalnej nie ma zastosowania do refakturowania „mediów” oraz odsprzedaży (m. in. energii elektrycznej, paliw gazowych, pary wodnej, gorącej wody i powietrza do układów klimatyzacyjnych, wody w postaci naturalnej; usług związanych z uzdatnianiem i dostarczaniem wody, usług związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków; osadów ze ścieków kanalizacyjnych, usług związanych z rekultywacją i pozostałymi usługami związanymi z gospodarką odpadami, usług związanych ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne nadających się do recyklingu, usług związanych ze zbieraniem odpadów innych niż niebezpieczne nienadających się do recyklingu, usług związanych z infrastrukturą przeznaczoną do przemieszczania odpadów innych niż niebezpieczne, usług związanych ze zbieraniem odpadów niebezpiecznych, usług związanych z infrastrukturą przeznaczoną do przemieszczania odpadów niebezpiecznych nadających się do recyklingu, usług związanych z obróbką odpadów innych niż niebezpieczne w celu ich ostatecznego usunięcia, usług związanych z przetwarzaniem pozostałych odpadów; wynajmu i usług zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi itd.)

W przypadku **płatności gotówkowej** za refakturowanie innych usług na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

F. Sprzedaż usług bezumownego korzystania z nieruchomości

1. Sprzedaż poza VAT.

Jeżeli bezumowne korzystanie z nieruchomości przez użytkownika bez tytułu prawnego w okresie po ujawnieniu tego stanu następuje:

- bez zgody właściciela gruntu i bez jego dobrej woli do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
- obie strony nie dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy),
- właściciel nieruchomości podjął czynności prawne zmierzające do usunięcia użytkownika z zajmowanej nieruchomości, to czynność ta nie podlega opodatkowaniu.

Nie podlega opodatkowaniu również czynność bezumownego korzystania z nieruchomości przez użytkownika w okresie przed ujawnieniem tego stanu.

2. Sprzedaż opodatkowana VAT lub zwolniona.

Jeżeli bezpośrednio po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy:

- użytkownik nie opuszcza zajmowanej nieruchomości,
- nie następuje podpisanie nowej umowy,
- stan ten trwa za zgodą i dobrą wolą stron do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
- obie strony dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy)

to dla czynności bezumownego korzystania z nieruchomości stawkę podatku VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na zasadach określonych dla sprzedaży usług najmu i dzierżawy przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe (patrz lit. A i lit. B).

3. Sprzedaż opodatkowana VAT lub zwolniona lub poza VAT.

Jeżeli bezpośrednio po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy:

- użytkownik nie opuszcza zajmowanej nieruchomości,
- nie następuje podpisanie nowej umowy,
- stan ten trwa bez zgody i dobrej woli stron do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
- strony nie dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy),
- właściciel nieruchomości podjął czynności prawne zmierzające do usunięcia użytkownika z zajmowanej nieruchomości,

to czynność bezumownego korzystania z nieruchomości nie podlega opodatkowaniu VAT, w tym również otrzymane odszkodowanie z tytułu bezprawnego zajmowania nieruchomości, jeżeli to odszkodowanie nie stanowi zapłaty za usługę najmu/dzierżawy.

W przeciwnym razie, gdy „odszkodowanie” jest równe kwocie zapłaty za usługę najmu/dzierżawy to dla czynności bezumownego korzystania z nieruchomości - stawkę podatku VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na zasadach określonych dla sprzedaży usług najmu i dzierżawy przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe (patrz lit. A i lit. B).

4. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

Podstawę opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów” określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. W konsekwencji sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT.

5. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu.

Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.

6. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

7. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług bezumownego korzystania z nieruchomości (opodatkowanych i zwolnionych z opodatkowania) przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

G. Sprzedaż towarów używanych

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Przez sprzedaż, czyli dostawę towarów używanych – rozumie się dostawę towarów wykorzystywanych **wyłącznie na cele działalności zwolnionej od podatku**, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

W przypadku, gdy w odniesieniu do sprzedawanych towarów używanych nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego, a ponadto wykorzystywane były wyłącznie do czynności niedających prawa do odliczenia podatku naliczonego, dostawa taka korzysta ze zwolnienia z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

W przypadku, gdy w odniesieniu do sprzedawanych towarów używanych przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego (choćby w części) lub towary te wykorzystywane były do czynności opodatkowanych lub czynności mieszanych, dostawę taką należy opodatkować wg stawki 23% VAT. Przez czynności mieszane należy rozumieć wykonywane przy użyciu jednego towaru (rzeczy) czynności:

- zwolnione z opodatkowania i opodatkowane;
- niepodlegające opodatkowaniu, zwolnione z opodatkowania i opodatkowane;
- niepodlegające opodatkowaniu i opodatkowane.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania tego towaru nabywcy.

Jeżeli przed wydaniem towaru nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Wskazane zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłaty zaliczki.

Faktury dokumentujące sprzedaż towarów używanych zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż towarów używanych przez osoby fizyczne, koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

H. Sprzedaż usług najmu ruchomości (wynajem sprzętu)

Przystępując do sprzedaży usług najmu ruchomości dokonać należy analizy, czy w przypadku świadczenia usług z tego tytułu można zastosować preferencję podatkową (zwolnienie z opodatkowania).

Jeżeli czynność sprzedaży usług najmu ruchomości może korzystać z preferencji podatkowej, to transakcja taka korzysta ze zwolnienia z opodatkowania.

1. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

W przypadku, gdy sprzedaż usług najmu ruchomości nie może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania, to taka transakcja opodatkowana jest 23% VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Zastrzec należy, iż podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.

Jeżeli przed wystawieniem faktury (jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu świadczenia usług najmu ruchomości) nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to nie powstaje obowiązek podatkowy w tym zakresie.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30. dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest konieczność wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.

5. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług najmu ruchomości przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

I. Sprzedaż książek i innych wydawnictw (folderów, przewodników)

1. Sprzedaż opodatkowana stawką 5 % VAT.

Sprzedaż książek i innych wydawnictw, w tym folderów i przewodników, takich jak:

- książki drukowane – wyłącznie książki (oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN), mapy – wytwarzane metodami poligraficznymi, z wyłączeniem ulotek;
- wydawnictwa w alfabecie Braille’a;
- książki wydawane na dyskach, taśmach i innych nośnikach oznaczone stosowanymi na podstawie odrębnych przepisów symbolami ISBN;
- czasopisma specjalistyczne;
- nuty w formie drukowanej;

podlega opodatkowaniu stawką 5% VAT.

2. **Sprzedaż opodatkowana stawką 23 % VAT.**

Jeżeli sprzedawane książki i inne wydawnictwa nie stanowią towarów wymienionych w pkt 1, czynność taka podlega opodatkowaniu podstawową stawką podatku VAT wynoszącą obecnie 23%.

3. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

4. **Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).**

W przypadku sprzedaży książek drukowanych powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.

Jeżeli przed wystawieniem faktury, a jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem terminu płatności z tytułu dostawy książek drukowanych nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

Natomiast w przypadku dostawy książek i wydawnictw, innych niż książki drukowane obowiązek podatkowy w tym zakresie powstaje z chwilą dokonania dostawy.

Jeżeli przed dokonaniem dostawy książek i wydawnictw innych niż książki drukowane nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. **Obowiązek wystawienia faktury.**

Powstaje w przypadku dostawy wszystkich książek i wydawnictw dokonywanej na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT.

W przypadku dostawy książek drukowanych obowiązek wystawienia faktury powstaje nie później niż z chwilą upływu 60. dnia od daty wydania książek drukowanych. Jeżeli natomiast umowa o dostawę książek drukowanych przewiduje rozliczenie zwrotów, fakturę wystawia się nie później niż 120. dnia od pierwszego wydania tych książek drukowanych.

W przypadku dostawy książek i wydawnictw innych niż książki drukowane fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

6. **Kasa fiskalna.**

W przypadku **płatności gotówkowej** za dostawę książek i innych wydawnictw na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

J. **Sprzedaż towarów i usług, a dochód przeznaczony jest na cele statutowe**

Przy sprzedaży towarów i usług, **z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe** - należy ustalić czy wykonującym te czynności jest podmiot, którego przedmiotem działalności jest wykonywanie:

- usług w zakresie opieki medycznej, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 18 ustawy o VAT,
- usług pomocy społecznej, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 22 ustawy o VAT,
- usług w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 24 ustawy o VAT,
- usług w zakresie edukacji, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT,
- usług w zakresie sportu i wychowania fizycznego, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 32 ustawy o VAT,
- usług kulturalnych, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 33 ustawy o VAT.

1. **Sprzedaż zwolniona (zw).**

Sprzedaż towarów i usług dokonywana przez podmioty wskazane w pkt 1 zwolniona jest z opodatkowania podatkiem od towarów i usług pod warunkiem, że:

- sprzedaż ta dokonywana jest w ramach organizowanych imprez połączonych ze zbiórką środków pieniężnych,
- środki uzyskane z tej sprzedaży przeznaczone są w całości na potrzeby działalności zwolnionej tych podmiotów na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 18, 22, 24, 26 i 32-33 ustawy o VAT,
- zwolnienie od podatku uzyskanych środków nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji,
- zbiórka środków pieniężnych będących zbiórką publiczną w rozumieniu przepisów ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, jest przeprowadzana zgodnie z przepisami tej ustawy.

Nie jest zwolniona z opodatkowania w tym przypadku sprzedaż towarów wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy o podatku akcyzowym.

2. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

W przypadku sprzedaży towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe, stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

3. **Obowiązek wystawienia faktury.**

Powstaje w przypadku dostawy towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe dokonywanej na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT.

W przypadku dostawy towarów i świadczenia usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe, fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

4. **Kasa fiskalna.**

W przypadku **płatności gotówkowej** za dostawę towarów i świadczenie usług, z których dochód przeznaczony jest na cele statutowe na rzecz osób fizycznych, koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

K. Sprzedaż usług szkoleniowych

1. **Sprzedaż zwolniona (zw).**

Sprzedaż następujących usług szkoleniowych:

- usługi nauczania języków obcych oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane,
- usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego prowadzone w formach i na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane,
- usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego świadczone przez podmioty, które uzyskały akredytację w rozumieniu przepisów o systemie oświaty – wyłącznie w zakresie usług objętych akredytacją oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane,
- usługi kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego finansowane w całości ze środków publicznych oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane;

jest zwolniona z opodatkowania podatkiem VAT.

2. **Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.**

W przypadku sprzedaży usług szkoleniowych, innych niż te wymienione w pkt 1, czynność taka podlega opodatkowaniu 23% VAT.

3. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku ww. usług zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. **Obowiązek podatkowy**

Powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wykonania usługi.

Jeżeli przed wykonaniem usługi szkoleniowej nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. **Obowiązek wystawienia faktury.**

W przypadku sprzedaży usług szkoleniowych nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują

wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług szkoleniowych występuje, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

6. **Kasa fiskalna.**

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług szkoleniowych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

L. **Odwrotne obciążenie w odniesieniu do transakcji krajowych oraz import usług**

1. **Nabycie towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz import usług – rozliczane jak sprzedaż opodatkowana.**

W przypadku transakcji dotyczących obrotu towarami wymienionymi w załączniku nr 11 do ustawy o VAT oraz importu usług **do rozliczenia kwoty podatku należnego zobowiązany jest nabywca**, pod warunkiem, że:

- strony transakcji są czynnymi podatnikami VAT,
- czynność będąca przedmiotem transakcji nie jest zwolniona z opodatkowania.

2. **Podstawa opodatkowania (kwota netto).**

W przypadku dostawy/nabycia towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.

3. **Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować nabycie lub sprzedaż z tytułu odwróconego obciążenia lub dokonanie importu usług).**

W przypadku dostawy/nabycia towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług obowiązek podatkowy powstaje na zasadach ogólnych lub szczególnych określonych dla dostarczanych towarów i świadczonych usług.

W związku z zakupem towaru objętego odwrotnym obciążeniem lub usługi od kontrahenta zagranicznego nabywca zobowiązany jest do naliczenia kwoty podatku należnego z tytułu dokonanej transakcji i ujęcia jej w rejestrze sprzedaży oraz wykazania w częściowej deklaracji za właściwy okres rozliczeniowy.

Szczególnym przypadkiem zastosowania procedury odwróconego obciążenia jest zakup towarów w ramach jednolitej gospodarczo transakcji.

Przez jednolitą gospodarczo transakcję rozumie się transakcję obejmującą umowę, jeżeli w jej ramach występuje jedna lub więcej dostaw towarów nawet jak są one dokonywane na podstawie odrębnych zamówień lub wystawianych jest więcej faktur dokumentujących poszczególne dostawy. Za jednolitą gospodarczo transakcję uznaje się również transakcję obejmującą więcej niż jedną umowę, jeżeli okoliczności towarzyszące tej transakcji lub warunki, na jakich została ona zrealizowana, odbiegały od okoliczności lub warunków zwykle występujących w obrocie towarami. Pojęcie jednolitej gospodarczo transakcji obejmuje transakcje powyżej 20 000 zł. dotyczące dostaw takich towarów, jak:

- przenośne maszyny do automatycznego przetwarzania danych, o masie ≤ 10 kg, takie jak: laptopy i notebooki; komputery kieszonkowe (np. notesy komputerowe) i podobne – wyłącznie komputery przenośne, takie jak: tablety, notebooki, laptopy,
- telefony dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych – wyłącznie telefony komórkowe, w tym smart fony,
- konsole do gier wideo (w rodzaju stosowanych z odbiornikiem telewizyjnym lub samodzielnym ekranem) i pozostałe urządzenia do gier zręcznościowych lub hazardowych z elektronicznym wyświetlaczem – z wyłączeniem części i akcesoriów.

4. Sprzedaż towarów objętych odwróconym obciążeniem.

W przypadku sprzedaży tj. dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług zastosowanie mają stawki podatku VAT lub zwolnienia z opodatkowania, które byłyby właściwe dla dostawy towaru lub świadczenia usług, gdyby czynności te były wykonywane na zasadach ogólnych (poza procedurą odwróconego obciążenia).

2. ROZLICZENIE SPRZEDAŻY - CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

A. Sprzedaż, zamiana, aport, wywłaszczenie - nieruchomości niezabudowanych

Przez tereny budowlane – dla celów opodatkowania 23% VAT - rozumie się grunty przeznaczone pod zabudowę zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu – zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

W przypadkach, gdy dla sprzedawanej działki ewidencyjnej:

- a) nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a także nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- lub też
- b) został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający sprzedaży nie jest przeznaczony pod zabudowę – tereny rolne, leśne, itp.

– transakcja taka jest zwolniona z opodatkowania (zw).

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

W przypadku, gdy dla sprzedawanej działki ewidencyjnej został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub została wydana decyzja o warunkach

zabudowy i zagospodarowania terenu, a grunt podlegający sprzedaży jest przeznaczony pod zabudowę - transakcja jest opodatkowana 23% VAT.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Z chwilą dokonania każdej zapłaty (również kwoty zaliczki, zadatku - w odniesieniu do wpłaconej części), nie później jednak niż z chwilą wydania tej nieruchomości nabywcy. W przypadku wywłaszczenia – z chwilą otrzymania odszkodowania za wywłączoną (wydaną) nieruchomość.

W przypadku, gdy sprzedaż nieruchomości niezabudowanej dokonywana jest w drodze przetargu, a warunkiem uczestnictwa w nim jest wniesienie wadium, obowiązek podatkowy w odniesieniu do kwoty wadium powstaje z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Wskazane zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłaty wadium i zaliczki.

Faktury dokumentujące sprzedaż nieruchomości niezabudowanych zwolnionych z VAT powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

Nie ma obowiązku ewidencjonowania takiej sprzedaży na kasie fiskalnej. Zwolnienie przedmiotowe.

B. Sprzedaż, zamiana, aport, wywłaszczenie - nieruchomości zabudowanych

Przez pierwsze zasiedlenie - dla celów opodatkowania VAT - rozumie się oddanie nieruchomości do użytkowania, w wykonaniu czynności podlegających opodatkowaniu (tj. najmu, dzierżawy, sprzedaży, zamiany, aportu), pierwszemu nabywcy lub użytkownikowi budynków, budowli lub ich części, po ich:

a) wybudowaniu

lub

b) ulepszeniu, jeżeli wydatki poniesione na ulepszenie, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym, stanowiły co najmniej 30% wartości początkowej.

Przez budownictwo objęte społecznym programem mieszkaniowym – dla celów opodatkowania VAT - rozumie się przez to obiekty budownictwa mieszkaniowego lub ich części, z wyłączeniem lokali użytkowych, oraz lokale mieszkalne w budynkach niemieszkalnych sklasyfikowanych w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w dziale

12, a także obiekty sklasyfikowane w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w klasie ex 1264 - wyłącznie budynki instytucji ochrony zdrowia świadczących usługi zakwaterowania z opieką lekarską i pielęgniarską, zwłaszcza dla ludzi starszych i niepełnosprawnych, z wyłączeniem:

- a) budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 300 m²,
- b) lokali mieszkalnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 150 m².

Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość zabudowana złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.

W przypadku, gdy na jednej działce ewidencyjnej znajduje się kilka obiektów stanowiących budynek lub budowlę kwalifikacji podatkowej dokonuje się odrębnie dla każdego z tych obiektów.

Przystępując do oceny transakcji sprzedaży nieruchomości zabudowanej, koniecznym jest ustalenie, czy obiekty znajdujące się na nieruchomości stanowią budynki, budowle lub ich części w rozumieniu ustawy Prawo budowlane.

W przypadku, gdy obiekty znajdujące się na nieruchomości nie stanowią budynku, budowli lub ich części, a także w przypadku gdy na nieruchomości znajdują się obiekty liniowe (budowle) niebędące własnością sprzedawcy, transakcję taką należy zakwalifikować jako sprzedaż nieruchomości niezabudowanej.

W przypadku, gdy obiekty znajdujące się na nieruchomości stanowią budynek, budowlę lub ich część w pierwszej kolejności należy zbadać czy w odniesieniu do tych obiektów nastąpiło pierwsze zasiedlenie (patrz słowniczek).

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Jeżeli w odniesieniu do obiektów znajdujących się na nieruchomości nastąpiło pierwsze zasiedlenie, a dodatkowo od pierwszego zasiedlenia upłynął okres co najmniej dwóch lat, taka sprzedaż może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania. Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT.

Istnieje możliwość rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania transakcji sprzedaży nieruchomości zabudowanej, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o VAT i dokonania opodatkowania takiej czynności. Warunkami koniecznymi do spełnienia w celu realizacji tego uprawnienia (rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania) jest łączne spełnienie następujących warunków:

- obie strony transakcji (sprzedawca i nabywca) są czynnymi podatnikami podatku VAT,
- obie strony złożą właściwemu dla nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego, zgodne oświadczenie o rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania i wyborze opcji opodatkowania sprzedaży nieruchomości zabudowanej,
- oświadczenie to należy złożyć przed dniem dokonania dostawy nieruchomości zabudowanej.

W przypadku gdy w odniesieniu do obiektów znajdujących się na sprzedawanej nieruchomości nie nastąpiło pierwsze zasiedlenie lub od pierwszego zasiedlenia nie upłynął okres co najmniej dwóch lat, transakcja taka może zostać zwolniona z opodatkowania jeżeli:

- sprzedawcy przy nabyciu w stosunku do tych obiektów nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego oraz;
- sprzedawca nie ponosił wydatków na ulepszenie tych obiektów przekraczających kwoty 30% wartości początkowej w stosunku do których przysługiwałoby mu prawo do odliczenia podatku naliczonego, warunkiem tego nie stosuje się jeżeli od dnia poniesienia takich wydatków ulepszony obiekt wykorzystywany był do czynności opodatkowanych przez co najmniej 5 lat.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 8 % VAT.

W przypadku gdy nieruchomość nie może korzystać ze zwolnień o których mowa powyżej, a jednocześnie zakwalifikować ją można do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym (patrz słowniczek), transakcja sprzedaży takiej nieruchomości podlega opodatkowaniu przy zastosowaniu stawki 8% VAT.

3. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

W przypadku budownictwa mieszkaniowego o powierzchni przekraczającej określone limity, stawkę podatku VAT w wysokości 8% stosuje się tylko do części nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym. W odniesieniu do sprzedaży części powierzchni przekraczającej część nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym stosuje się podstawową stawkę 23% VAT.

Sprzedaż nieruchomości zabudowanych, które nie spełniają warunków do zastosowania zwolnienia z opodatkowania oraz do zastosowania 8% stawki podatku, jest opodatkowana wg stawki VAT 23%.

4. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

W przypadku dostawy nieruchomości zabudowanych z podstawy opodatkowania nie wyodrębnia się wartości gruntu. Sprzedaż taka stanowi jedną transakcję. Zatem grunt opodatkowany jest taką samą stawką VAT lub korzysta z tego samego zwolnienia z opodatkowania jak położony na nim budynek, budowla lub ich część. Zasada ta nie dotyczy transakcji w przypadku, gdy wraz z ustanowieniem prawa użytkowania wieczystego gruntu następuje sprzedaż budynków, budowli lub ich części położonych na tym gruncie. Wtedy ustanowienie wieczystego użytkowania opodatkowane jest wg stawki 23% VAT, a sprzedaż (dostawa) budynku wg właściwej stawki VAT dla tego budynku lub zw.

5. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

W przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanych powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania tej nieruchomości nabywcy. W przypadku wywłaszczenia – z chwilą otrzymania odszkodowania za wywłaszczoną (wydaną) nieruchomość.

Jeżeli przed wydaniem nieruchomości nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

W przypadku, gdy sprzedaż nieruchomości zabudowanej dokonywana jest w drodze przetargu, a warunkiem uczestnictwa w nim jest wniesienie wadium, obowiązek podatkowy w odniesieniu do kwoty wadium powstaje z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg.

6. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Wskazane zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłaty wadium i zaliczki.

Faktury dokumentujące sprzedaż nieruchomości zabudowanych zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

7. Kasa fiskalna.

Nie ma obowiązku ewidencjonowania takiej sprzedaży na kasie fiskalnej. Zwolnienie przedmiotowe z obowiązku stosowania kasy fiskalnej.

C. Użytkowanie wieczyste gruntu

Jeżeli przedmiotem ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu jest nieruchomość złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.

Przystępując do oceny podatkowej czynności ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu, koniecznym jest ustalenie, czy dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste uchwalony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub wydana została decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

W przypadku, gdy dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a także nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, transakcja taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

W przypadku gdy dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający oddaniu w użytkowanie wieczyste nie jest przeznaczony pod zabudowę – tereny rolne, leśne, itp. – transakcja taka zwolniona jest z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o VAT.

Wskazane zasady zwolnienia z opodatkowania mają zastosowanie zarówno do pierwszej opłaty jak i do opłat rocznych z tytułu ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu.

2. Sprzedaż opodatkowana 22 lub/i 23 % VAT.

W przypadku, gdy dla działki ewidencyjnej oddawanej w użytkowanie wieczyste został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, czyli grunt ten stanowi teren budowlany - transakcja taka jest opodatkowana VAT:

- a) stawką 22% VAT - w odniesieniu do użytkowania wieczystego gruntu ustanowionego w okresie od 1 maja 2004 r. do 31 grudnia 2010 r.
- b) stawką 23% VAT - dla użytkowania wieczystego gruntu ustanowionego od 1 stycznia 2011 r.

Wskazane zasady opodatkowania mają zastosowanie zarówno do pierwszej opłaty jak i do opłat rocznych z tytułu ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu.

W przypadku ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu dokonywanego wraz z jednoczesną dostawą budynku, budowli lub ich części **podstawę opodatkowania określa się odrębnie dla tego prawa i obiektu (budynku, budowli lub ich części)** znajdującego się na gruncie oddawanym w użytkowanie wieczyste.

Stawkę podatku VAT, możliwość zastosowania zwolnienia z opodatkowania, a także moment powstania obowiązku podatkowego dla budynku, budowli lub ich części sprzedawanych wraz z ustanawianym prawem wieczystego użytkowania gruntu ustala się na zasadach określonych dla dostawy gruntu zabudowanego (lit. B Sprzedaż nieruchomości zabudowanych).

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Dla opłaty ponoszonej przez użytkowników w związku ustanowionym prawem (pierwsza opłata i opłaty roczne) stanowi kwota ustalona w umowie o oddanie w użytkowanie wieczyste gruntu.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

W odniesieniu do opłat rocznych powstaje z chwilą dokonania zapłaty, nie później jednak niż z upływem roku do którego odnoszą się te opłaty (31 grudnia danego roku).

Warunkiem zawarcia umowy o ustanowienie prawa wieczystego użytkowania gruntu jest zapłacenie pierwszej opłaty z tego tytułu. Zatem obowiązek podatkowy w zakresie pierwszej opłaty powstaje z chwilą jej zapłaty.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu (w tym z tytułu opłat rocznych) na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Faktury dokumentujące sprzedaż budynku, budowli lub ich części, a także ustanowienie prawa użytkowania wieczystego gruntu korzystających ze zwolnienia z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

Nie ma obowiązku ewidencjonowania takiej sprzedaży na kasie fiskalnej. Zwolnienie przedmiotowe z obowiązku stosowania kasy fiskalnej.

D. Administrowanie i zarządzanie nieruchomościami użytkowymi

1. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

Transakcja taka opodatkowana jest 23% VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Jeżeli usługa administrowania i zarządzania nieruchomością jest świadczona w sposób ciągły i ustalono dla niej następujące po sobie terminy płatności i rozliczeń, obowiązek będzie powstawał z końcem każdego okresu rozliczeniowego.

Natomiast w odniesieniu do zaliczek na poczet wynagrodzenia z tytułu świadczonych usług administrowania nieruchomością obowiązek podatkowy będzie powstawał z momentem otrzymania zapłaty.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30. dnia przed datą upływu tego terminu.

Istnieje też możliwość wystawienia faktury z tego tytułu wcześniej niż 30. dnia przed datą upływu terminu płatności z tego tytułu, pod warunkiem, wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.

5. Kasa fiskalna.

Sprzedawca zwolniony jest z obowiązku rejestrowania sprzedaży gotówkowej na rzecz osób fizycznych przy użyciu kasy fiskalnej - **pod warunkiem dokumentowania całej sprzedaży za pomocą faktur.**

II. USŁUGI (ROBOTY) BUDOWLANE

1. Sprzedaż opodatkowana 8% VAT.

Jeżeli czynności te stanowią budowę, remont, modernizację, termomodernizację lub przebudowę obiektów budowlanych lub ich części zaliczanych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym (patrz definicja pkt I. B), to transakcja taka podlega opodatkowaniu stawką 8% VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

W przypadku sprzedaży usług budowlanych niespełniających kryteriów określonych w pkt 1 lub zakres, których przekracza limity określone dla budownictwa objętego

społecznym programem mieszkaniowym, transakcja taka podlega opodatkowaniu 23% VAT.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż 30. dnia od dnia wykonania usług.

Jeżeli przed wystawieniem faktury, a jeżeli faktura nie została wystawiona przed upływem 30. dnia od dnia wykonania usługi z tytułu świadczenia usług budowlanych nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie później niż 30. dnia od daty wykonania takiej usługi.

W przypadku zapłaty zaliczki fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług budowlanych na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

III. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA

A. Sprzedaż duplikatów świadectw, legitymacji, dyplomów, pobieranie opłat rekrutacyjnych

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż, tj. pobieranie opłat od uczniów i absolwentów szkół za wydanie duplikatów legitymacji, indeksów, świadectw, dyplomów i zaświadczeń o przebiegu szkolenia, opłata rekrutacyjna pobierana od kandydata w związku z prowadzonym procesem rekrutacji do szkoły itp. - dokonywana przez jednostkę objętą systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, korzysta ze zwolnienia z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania tego towaru nabywcy.

Jeżeli przed wydaniem duplikatów świadectw, legitymacji itp. nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży ww. usług występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Jeżeli na żądanie osoby fizycznej wystawiona zostanie faktura z tytułu ww. sprzedaży zwolnionej z opodatkowania, faktura taka powinna obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

5. Kasa fiskalna.

Nie ma obowiązku ewidencjonowania takiej sprzedaży na kasie fiskalnej. Zwolnienie przedmiotowe z obowiązku stosowania kasy fiskalnej.

B. Sprzedaż usług obozów, kolonii organizowanych przez szkoły i inne jednostki oświatowe

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

W przypadku, gdy sprzedaż usług obozów, kolonii lub usług o podobnym charakterze, organizowana jest przez szkoły /i inne jednostki objęte ustawą o systemie oświaty/ i dokonywana jest przez te jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, wyłącznie na rzecz dzieci i młodzieży z tych szkół i jednostek, to transakcje takie korzystają ze zwolnienia z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 82 ust. 3 ustawy o VAT oraz § 3 ust. 8 rozp. MF.

2. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

W przypadku, gdy sprzedaż usług obozów, kolonii lub usług o podobnym charakterze, organizowana jest przez szkoły /i inne jednostki objęte ustawą o systemie oświaty/ i dokonywana jest przez te jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, na rzecz dzieci i młodzieży z **innych szkół i jednostek**, to transakcje takie są opodatkowane 23% VAT. Jeśli natomiast świadczone przez podatnika na rzecz dzieci z innych szkół i jednostek usługi organizacji obozów i kolonii częściowo będą się składać z różnych usług własnych, to usługi te, w części, będą podlegać opodatkowaniu według stawek właściwych dla tych usług (np. stawki 8% w przypadku transportu osób czy zwolnień od podatku obejmujących niektóre usługi edukacyjne).

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku sprzedaży zwolnionej z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania sprzedaży usługi obozów, kolonii lub usługi o podobnym charakterze nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży ww. usług występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż usług zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

Sprzedaż ww. usług świadczona przez szkoły i inne jednostki oświatowe na rzecz swoich uczniów (dzieci i młodzieży) zwolniona jest z ewidencjonowania przy użyciu kasy fiskalnej.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż na rzecz innych osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

C. Sprzedaż posiłków w jednostkach oświatowych

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż posiłków na rzecz dzieci i młodzieży oraz personelu pedagogicznego zwolniona jest z opodatkowania pod warunkiem, że usługi te świadczone są przez szkoły, przedszkola publiczne i niepubliczne, szkoły wyższe, placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 24 ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 8% VAT.

Jeżeli ww. usługi świadczone są na rzecz innych osób niż te, o których mowa w pkt 1, to czynność taka w przypadku sprzedaży usług PKWiU ex 10.85.11 „Gotowe posiłki i dania, z wyłączeniem produktów o zawartości alkoholu powyżej 1,2%” lub „Usługi związane z żywnością (PKWiU ex 56), z wyłączeniem sprzedaży: napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2%, napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%, napojów, przy przygotowywaniu których jest wykorzystywany napar z kawy lub herbaty, niezależnie od udziału procentowego tego naparu w przygotowywanym napoju” - podlega opodatkowaniu stawką podatku 8% VAT.

Podstawa prawna – poz. 42 załącznika nr 3 do ustawy o VAT oraz § 3 ust. 1 pkt 1 w związku z poz. 7 załącznika do rozporządzenia MF z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1719 ze zm.).

3. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

Sprzedaż posiłków w zakresie innym niż wymienione w pkt 1 i 2 opodatkowana jest 23% VAT.

4. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku ww. usług zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

5. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje w momencie świadczenia usługi / dostarczenia towaru. W przypadku, gdy płatność z tytułu dostawy posiłków ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania dostawy posiłków nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

6. Obowiązek wystawienia faktury.

W przypadku sprzedaży posiłków zwolnionych z opodatkowania nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży posiłków występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Sprzedający posiłki ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż posiłków zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

7. Kasa fiskalna.

Sprzedaż posiłków świadczona przez szkoły, przedszkola publiczne i niepubliczne, szkoły wyższe, placówki opiekuńczo-wychowawcze na rzecz uczniów, studentów i innych podopiecznych oraz nauczycieli i personelu pedagogicznego zwolniona jest z ewidencjonowania przy użyciu kasy fiskalnej.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż posiłków na rzecz innych osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

D. Sprzedaż usług opieki i kształcenia w szkołach i przedszkolach

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Jeżeli sprzedaż usług opieki i kształcenia w szkołach i przedszkolach świadczona jest przez jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty

w zakresie kształcenia i wychowania, to czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 26 lit. a ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

Jeżeli sprzedaż usług opieki i kształcenia w szkołach i przedszkolach świadczona jest przez podmioty inne niż wskazane w pkt 1 to czynność taka podlega opodatkowaniu 23% VAT.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku usług opieki i kształcenia w przedszkolach zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług opieki i kształcenia w przedszkolach nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży ww. usług występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż usług zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

Sprzedaż usług opieki i kształcenia w szkołach i przedszkolach świadczona przez jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty w zakresie kształcenia i wychowania, **zwolniona jest z ewidencjonowania przy użyciu kasy fiskalnej.**

W przypadku płatności gotówkowej za sprzedaż usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

E. Sprzedaż usług kształcenia innych niż w rozumieniu przepisów o systemie oświaty

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Jeżeli sprzedaż usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty (np. opłata za praktyki, opłata za kursy maturalne) świadczona jest przez podmioty objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty w zakresie kształcenia i wychowania - czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia - art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

Jeżeli usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty świadczone są przez podmioty inne niż wymienione w pkt 1 czynność taka podlega opodatkowaniu 23% VAT.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku ww. usług zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

W przypadku sprzedaży usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku, gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący ww. usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż ww. usług zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

F. Sprzedaż usług zakwaterowania

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz uczniów, wychowanków szkół prowadzących te bursy i internaty, to czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 30 lit. a ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 8 % VAT.

Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz innych osób niż te, o których mowa w pkt 1, to czynność taka podlega opodatkowaniu stawką podatku 8% VAT.

Podstawa prawna – poz. 163 załącznika nr 3 do ustawy o VAT, PKWiU 55.

3. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT.

Jeżeli usługi zakwaterowania świadczone są przez podmioty inne niż internaty, bursy, hotele, pensjonaty czynność taka podlega opodatkowaniu podatkiem stawką 23% VAT.

4. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

5. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku, gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług zakwaterowania nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

6. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący ww. usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

7. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

IV. DZIAŁALNOŚĆ ŻŁOBKÓW

A. Sprzedaż - opłaty za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż usług świadczona przez żłobki takich, jak:

- zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych; sprzedaż posiłków;
- zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka;
- prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka;
- jest zwolniona z opodatkowania.

Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 24 lit. b ustawy o VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku ww. usług zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży ww. usług występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący ww. usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż usług opieki i kształcenia w przedszkolach zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

5. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż ww. usług świadczonych przez żłobki na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

B. Sprzedaż usług kolonii lub usług o podobnym charakterze, organizowanych przez żłobki

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż usług półkolonii dla dzieci (lub/i młodzieży), obejmująca m.in. zapewnienie wyżywienia, personelu wychowawczego, programu rekreacyjnego w formach i zasadach określonych przepisami o systemie oświaty, będzie korzystać ze zwolnienia od podatku.

Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 24 lit. a ustawy o VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku ww. usług zwolnionych z opodatkowania kwota netto stanowi kwotę brutto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku, gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług opieki i kształcenia w przedszkolach nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży ww. usług występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący ww. usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż ww. usług zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

5. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż ww. usług świadczonych na rzecz osób fizycznych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

V. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE KULTURY, SPORTU I REKREACJI

A. Sprzedaż usług wstępu (bilety)

1. Sprzedaż opodatkowana 8% VAT.

Sprzedaż usługi wstępu – dotycząca wyłącznie wstępu na:

- usługę związaną z działalnością obiektów sportowych,
- usługę kulturalną lub rozrywkową, wyłącznie w zakresie usług wstępu na widowiska artystyczne, włączając przedstawienia cyrkowe oraz do obiektów kulturalnych,
- usługę związaną z rozrywką i rekreacją, wyłącznie w zakresie wstępu do wesołych miasteczek, parków rozrywki, na dyskoteki, sale taneczne,
- usługę bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury,
- usługę wstępu na imprezy sportowe.

2. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

Jeżeli sprzedaż usługi wstępu dotyczy usług innych niż wymienione w pkt 1, czynność taka podlega opodatkowaniu podstawową stawką podatku VAT wynoszącą obecnie 23%.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wykonania usługi na rzecz nabywcy.

Jeżeli przed wykonaniem usługi nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Powstaje w przypadku dokonania sprzedaży na rzecz innego podatnika podatku VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem podatku VAT. Fakturę w tym przypadku wystawia się nie wcześniej niż 30. dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Wskazane zasady dotyczące wystawienia faktury mają również zastosowanie do wpłaty zaliczki.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług wstępu przez osoby fizyczne koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

VI. DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

A. Sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z nimi związanych

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych, podlega zwolnieniu z opodatkowania jeżeli jest świadczona przez:

- regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 22 lit. a ustawy o VAT.
- wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 22 lit. b ustawy o VAT.
- placówki specjalistycznego poradnictwa,
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 22 lit. c ustawy o VAT.
- placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku,
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 22 lit. d ustawy o VAT.
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 22 lit. e ustawy o VAT.

Wydanie decyzji administracyjnej konkretyzującej dane świadczenie pomocy społecznej nie wyłącza tego, iż usługi pomocy społecznej są zwolnione z opodatkowania (zw), a nie poza VAT.

2. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

W przypadku sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku usług pomocy społecznej oraz dostawy towarów i świadczenia usług ściśle z tymi usługami związanych, zwolnionych z opodatkowania, kwota netto stanowi kwotę brutto.

3. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

W przypadku sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych powstaje w momencie wykonania tych usług. W przypadku, gdy płatność z tytułu świadczenia tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

Jeżeli przed dniem wykonania usług świadczonych z tytułu sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

4. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych występuje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

Faktury dokumentujące sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

5. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług pomocy społecznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

VII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OPIEKI MEDYCZNEJ

A. sprzedaż usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z nimi związanych

1. Sprzedaż zwolniona (zw).

Sprzedaż usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych, jeżeli jest świadczona:

- przez podmioty lecznicze,
- na rzecz podmiotów leczniczych na terenie ich przedsiębiorstw, w których wykonywana jest działalność lecznicza,
- przez lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarzy, położne, psychologa oraz osoby wykonujące zawody medyczne, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej
- oraz refakturowanie tych usług zwolnione jest z opodatkowania podatkiem VAT.
Podstawa prawna zwolnienia – art. 43 ust. 1 pkt 18- 19a ustawy o VAT.

2. Sprzedaż opodatkowana 23% VAT

Sprzedaż usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanych innych niż te, o których mowa w pkt 1, opodatkowana jest 23 % VAT.

3. Podstawa opodatkowania (kwota netto).

Wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty podatku VAT, stanowi kwotę netto. W przypadku usług w zakresie opieki medycznej oraz dostawy towarów i świadczenia usług ściśle z tymi usługami związanych, zwolnionych z opodatkowania, kwota netto stanowi kwotę brutto.

4. Obowiązek podatkowy (w którym miesiącu należy zewidencjonować sprzedaż).

Powstaje z chwilą dokonania zapłaty za dokonywaną sprzedaż, nie później jednak niż z chwilą wydania towaru nabywcy.

Jeżeli przed wykonaniem usługi w zakresie opieki medycznej oraz dostawą towarów bądź świadczeniem usługi ściśle z tymi usługami związanymi nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.

5. Obowiązek wystawienia faktury.

Nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednak przepisy podatkowe nie zakazują wystawienia faktury lub innego dokumentu księgowego identyfikującego wpłaty dokonywane z tego tytułu.

Obligatoryjny obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanymi występuje, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący ww. usługę ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę.

6. Kasa fiskalna.

W przypadku **płatności gotówkowej** za sprzedaż usług w zakresie opieki medycznej oraz towarów i usług ściśle z tymi usługami związanymi, koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy fiskalnej.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG TRANSPORTOWYCH I ZARZĄDU DROGAMI

A. Pobieranie opłat za korzystanie z wiat przystankowych i z dworców autobusowych

Opłata pobierana przez Gminę od operatorów i przewoźników, wynikająca z mocy ustawy o publicznym transporcie drogowym, za:

- korzystanie z dworców autobusowych przez przewoźników;
- korzystanie z przystanków przez podmioty świadczące usługi przewozowe z obowiązkiem ponoszenia tej opłaty w wysokości wynikającej z pomnożenia opłaty przez liczbę zatrzymań wynikającą z rozkładu jazdy;

nie stanowi wynagrodzenia za usługę, a jedynie opłatę publiczno - prawną zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Podmiot sprawujący zarząd i organizowanie lokalnego transportu zbiorowego przy wykonywaniu tych czynności działa na ustawowo uregulowanych zasadach, a zatem nie jest w stanie dokonywać modyfikacji, dopuszczalnych w stosunkach cywilnoprawnych w ramach swobody zawierania umów. Przy wykonywaniu tego rodzaju czynności samorząd działa w sposób władczy, jako organ władzy publicznej. **Transakcja poza VAT.**

B. Pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego w drodze decyzji administracyjnej

Zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg wymaga zezwolenia zarządcy drogi, w drodze decyzji administracyjnej.

W myśl ustawy o drogach publicznych, ww. zezwolenie dotyczy:

- 1/ prowadzenia robót w pasie drogowym;
- 2/ umieszczania w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
- 3/ umieszczania w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam;
- 4/ zajęcia pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione w pkt 1-3.

Za zajęcie pasa drogowego pobiera się opłatę, którą ustala, w drodze decyzji administracyjnej, właściwy zarządca drogi przy udzielaniu zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

Przy wykonywaniu tego rodzaju czynności samorząd działa na ustawowo uregulowanych zasadach i nie jest w stanie dokonywać modyfikacji dopuszczalnych w stosunkach cywilnoprawnych w ramach tzw. swobody zawierania umów. Nie działa w tym zakresie w sposób podobny do przedsiębiorcy, lecz w sposób władczy, jako organ władzy publicznej. **Transakcja poza VAT.**

C. Pobierane opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w strefie płatnego parkowania wyznaczonych na drogach publicznych, tj. zlokalizowanych w pasie drogowym.

Takie czynności, jako daniny publiczne w formie jednorazowych opłat uiszczanych w parkometrach, jak również w formie abonamentów, opłat za korzystanie z miejsc postojowych na zasadzie wyłączności oraz opłat dodatkowych, a nie stanowiących odpłatności za umowy cywilnoprawne, nie podlegają przepisom ustawy o VAT. Przepisy ustawy o drogach publicznych dotyczą wyłącznie stref płatnego parkowania wyznaczonych na drogach publicznych, tj. zlokalizowanych w pasie drogowym. **Transakcja poza VAT.**

D. Pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego w strefie płatnego parkowania - poza pasem dróg publicznych na podstawie umowy cywilnoprawnej

1. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT.

Jeżeli pobór opłat w formie jednorazowych opłat uiszczanych w parkometrach, jak również: abonamentów, opłat za korzystanie z miejsc postojowych na zasadzie wyłączności oraz opłat dodatkowych za zajęcie pasa drogowego dróg wewnętrznych odbywa się na podstawie zawartych przez miasto umów cywilnoprawnych, a nie w drodze wydania decyzji administracyjnych, to jest czynnością cywilnoprawną, nie zaś publicznoprawną, i podlega wtedy opodatkowaniu 23 % VAT.

E. Pobieranie opłat za udostępnianie miejsc parkingowych na parkingach (placach gminnych) niestanowiących pasa drogowego

1. Sprzedaż opodatkowana 23 % VAT

Pobieranie opłat za parkowanie na placach gminnych, które nie są zlokalizowane w pasach drogowych dróg publicznych (poza pasami dróg publicznych), stanowi odpłatne świadczenie usług podlegające opodatkowaniu 23 % VAT.

PREZYDENT MIASTA KATOWICE

Marcin Krupa